

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

قرآن و مسئولیان فرهنگی

برگرفته از تفسیر نور

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قرآن و متولیان فرهنگی

نویسنده:

محسن قرائتی

ناشر چاپی:

ستاد اقامه نماز

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۶	قرآن و متولیان فرهنگی
۶	مشخصات کتاب
۷	نکات ۱ تا ۲۰
۱۰	نکات ۲۱ تا ۴۰
۱۳	نکات ۴۱ تا ۶۰
۱۶	نکات ۶۱ تا ۸۰
۱۹	نکات ۸۱ تا ۱۰۰
۲۲	نکات ۱۰۱ تا ۱۲۰
۲۵	نکات ۱۲۱ تا ۱۴۰
۲۷	نکات ۱۴۱ تا ۱۶۰
۳۰	نکات ۱۶۱ تا ۱۸۰
۳۳	نکات ۱۸۱ تا ۲۰۰
۳۷	درباره مرکز

سرشناسه: قرائتی، محسن، ۱۳۲۴ -

عنوان و نام پدیدآور: قرآن و متولیان فرهنگی / محسن قرائتی.

مشخصات نشر: تهران: ستاد اقامه نماز، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۵۹ص؛ ۵/۹ × ۵/۱۹ س م.

شابک: ۱۸۰۰۰ریال: ۹۷۸-۹۶۴-۵۳۷-۱۷۸-۲

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

موضوع: تفاسیر شیعه -- قرن ۱۴

موضوع: Qur'an -- Shiite hermeneutics -- ۲۰th century

موضوع: قرآن. برگزیده ها -- ترجمه ها

موضوع: Qur'an .Selections --Translations

موضوع: قرآن -- بررسی و شناخت

موضوع: Qur'an -- Surveys

شناسه افزوده: ستاد اقامه نماز

رده بندی کنگره: BP۹۸/ق۳۵ق۴۵ ۱۳۹۶

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۱۷۹

شماره کتابشناسی ملی: ۴۸۳۲۵۸۸

قرآن و متولیان فرهنگی « نکات ۱ تا ۲۰

بسم الله الرحمن الرحيم

اصولی را می‌خواهم برای مسئولین فرهنگی بیان کنم که برگرفته از سرچشمه زلال فرهنگ، یعنی قرآن کریم است، به گونه‌ای که باور کنیم این اصول ساختگی و بافتنی نیست.

۱. از آیه: «إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ» (قصص/۵۶)

استفاده می‌شود که: توفیق هدایت مردم از آن خداست.

و هم چنین از آیه: «لَوْ أَنْفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا أَلْفَتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ» (انفال/۶۳)

می‌فهمیم که بهترین نیروی انسانی (پیامبر خدا) اگر تمام امکانات مادی را در اختیار داشته باشد، تا اراده‌ی خدا نباشد، کارآیی ندارد. بنابراین نیروی انسانی و وجود امکانات لازم است، ولی کافی نیست و باید از خدا بخواهیم که ما را وسیله‌ی هدایت قرار دهد.

۲. از آیه: «اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ» (فاتحه/۶)

می‌فهمیم: همه‌ی مسئولان فرهنگی در هر تصمیم و برنامه‌ریزی نیازمند هدایت الهی هستند.

۳. از آیاتی که می‌فرماید: «وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى» (انعام/۲۱) (انعام/۹۳) (هود/۱۸) (عنکبوت/۶۸) (صف/۷)

می‌فهمیم: انحراف در مسائل فرهنگی مصداق بالاترین ظلم‌هاست.

۴. از آیه: «اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ» (انعام/۱۲۴)

می‌فهمیم: برای سپردن مسئولیت فرهنگی، باید لیاقت و ظرفیت افراد مورد توجه قرار گیرد.

۵. از آیه: «أَقْرَأَ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ» (علق/۱)

می فهمیم: کار فرهنگی باید با نام خدا و برای خدا باشد.

۶. از آیه: «فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ» (هود/۱۱۲)

می فهمیم: باید در کار فرهنگی پایدار و مقاوم باشیم و آن را به خاطر اهداف دیگر رها نکنیم. اگر می بینیم بعضی از بزرگان وصیت می کنند که در مدرسه و یا کتابخانه خود دفن شوند، برای آن است که بگویند عمرم را پای این مدرسه و کتابخانه دادم.

۷. از آیه: «لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ» (صف/۲)

می فهمیم: مسئولین فرهنگی باید خود به آنچه می گویند و می نویسند عمل کنند. وگرنه عالم بی عمل، درختی بی ثمر خواهد بود.

۸. از آیه: «رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي» (طه/۲۵)

می فهمیم: کار فرهنگی نیاز به روح بزرگ دارد، زیرا اولین درخواست حضرت موسی از خداوند بعد از رسیدن به نبوت تقاضای سعه ی صدر بود.

۹. از آیه: «لَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ» (آل عمران/۱۵۹)

می فهمیم: کسانی که کار فرهنگی می کنند، باید از دلی نرم و خلقی عالی برخوردار باشند.

۱۰. از آیه: «وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ» (ص/۸۶)

می فهمیم: مسئولان فرهنگی باید افرادی بی تکلف و بی توقع باشند.

۱۱. از آیه: «وَ اخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ» (شعراء/۲۱۵)

می فهمیم: مسئولان فرهنگی باید نسبت به زیردستان خود متواضع باشند.

۱۲. از آیه: «وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا» (طه/۱۱۴)

می فهمیم: مسئولان فرهنگی باید دائماً در فکر رشد علمی باشند و خود را فارغ التحصیل ندانند.

۱۳. از آیه: «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ» (قدر/۱)

می فهمیم: انتخاب زمان مناسب در کارهای فرهنگی مهم است، نزول قرآن در شب قدر بوده که به قول قرآن «لیله مبارکه» و «خیر من الف شهر» است. حضرت موسی نیز زمان مناظره با ساحران را روز عید «یوم الزینه» قرار داد تا مردم هم شاد باشند و هم بیدار!

۱۴. از آیه: «وَتِيَابِكَ فَطَهَّرَ» (مدثر/۴)

می فهمیم: مسئولان فرهنگی باید از پاکیزگی و آراستگی لازم برخوردار باشد.

۱۵. از آیه: «وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ» (قلم/۴) و آیه: «لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ» (احزاب/۲۱)

می فهمیم: کسی که در فکر ارشاد مردم است، باید از کمالات اخلاقی برخوردار باشد، تا برای دیگران الگو قرار گیرد.

۱۶. از آیه: «وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ» (قمر/۲۲، ۱۷، ۳۲، ۴۰)

می فهمیم: مباحث فرهنگی باید به نحوی روان و آسان القاء شود، که عوام بفهمد؛ «بَيَانٌ لِلنَّاسِ» (آل عمران/۱۳۸) و خواص بپسندد. «قَوْلًا سَدِيدًا» (نساء/۹)

۱۷. از آیه: «لَسْتَ عَلَيْهِمْ بِمُصَيِّرٍ» (غاشیه/۲۲) و آیه: «لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ» (بقره/۲۵۶)

می فهمیم: تغییر فرهنگ و فکر مردم باید با آزادی و انتخاب و آگاهانه و عاشقانه باشد، نه با زور و استبداد. این فرعون بود که به پیروان موسی می گفت: «چرا بدون اجازه من به او ایمان آوردید.» «آمَنْتُمْ بِهِ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ» (اعراف/۱۲۳)

۱۸. از آیه: «مَحَبَّةٌ مِّنِّي» (طه/۳۹)

می فهمیم: محبوبیت واقعی از طرف خداست، نه آنکه با زرق و برق و دکور و ژست و تابلو و ساختمان و لباس و ماشین و ابزار مُدرن بدست بیاید.

۱۹. از آیه: «ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَ جَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ» (نحل/۱۲۵)

می فهمیم: راه کار فرهنگی، بهره گیری از منطق و استدلال و موعظه و در مواردی جدال نیکو است.

۲۰. از آیه: «فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُرًا» (یونس/۱۶)

می فهمیم: خوش سابقه بودن مسئول فرهنگی، در اثر گذاری کار او نقش مهمی دارد.

نکات ۲۱ تا ۴۰

قرآن و متولیان فرهنگی « نکات ۲۱ تا ۴۰

۲۱. از آیه: «وَتَاللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصْنَامَكُمْ» (انبیاء/۵۷) و آیه: «فَجَعَلَهُمْ جُذَاذًا» (انبیاء/۵۸)

می فهمیم: استفاده می شود که رهبران فکری و فرهنگی باید از صلابت و قاطعیت ویژه ای برخوردار باشند.

۲۲. از آیه: «إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ» (احزاب/۵۶)

استفاده می شود: هر گاه خواستیم دستوری فرهنگی صادر کنیم، باید خود در عمل به آن پیشگام باشیم.

۲۳. از آیه: «لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ» (حجر/۸۸)

استفاده می شود: رهبران فکری و اخلاقی جامعه نباید چشم به امکانات و تجملات دیگران بدوزند.

۲۴. از آیه: «قُلْ إِنْ أَدْرَىٰ» (جن/۲۵)

استفاده می شود: در مواردی که چیزی را نمی دانیم، با کمال شجاعت و صراحت اعلام کنیم که من این را نمی دانم.

۲۵. از آیه: «قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا» (انعام/۹۰)

استفاده می شود: یکی از شرایط نفوذ کلام آن است که از مردم انتظار مالی نداشته باشیم. (اگر کمک کردند «الحمد لله» و اگر نکردند «الله اکبر») اگر هدف، امرار معاش و اشتغال شد، فرد درآمد خود را با درآمد دیگران مقایسه می کند و گرفتار پشیمانی و نارضایتی و تغییر کار می شود.

۲۶. از آیه: «هُوَ أَفْصَحُ مِنِّي» (قصص/۳۴)

استفاده می شود: هرگاه متوجه شدیم دیگری از ما موفق تر است، او را مطرح کنیم و از اقرار به فضل دیگران نترسیم.

۲۷. از آیه: «اذْهَبَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ» (طه/۴۳)

استفاده می شود: در مواردی نباید به تنهایی اقدام کرد، بلکه باید اول همفکر و یار پیدا کرد و سپس حرکت کرد.

۲۸. از آیه: «وَ إِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْتُكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَ حِكْمَةٍ...» (آل عمران/۸۱)

که می فرماید: خداوند از انبیاء میثاق و پیمان گرفت که امروز به شما کتاب و حکمت دادم، ولی اگر بعداً پیامبری آمد، شما باید به او ایمان آورید و او را یاری کنید. استفاده می شود که هر مسئولی باید آمادگی روحی برای استعفاء خود و پذیرفتن دیگری را داشته باشد، گرچه در عمل چنین صحنه ای پیش نیاید. خداوند این میثاق شدید را گرفت و حتی پرسید آیا اقرار می کنید؟ «أَقْرَرْتُمْ؟» گفتند: بله! «قَالُوا»

أَقْرَرْنَا»

۲۹. از آیه: «وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا» (کهف/۱)

می فهمیم: در مسئولین فرهنگی نباید هیچگونه کژی و انحراف باشد.

۳۰. از آیه: «لَا أُعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ» (کافرون/۲)

می فهمیم: باید در برابر دعوت به سازش با قاطعیت برخورد کنیم.

۳۱. از آیه: «وَ صَلِّ عَلَيْهِمْ» (توبه/۱۰۳)

می فهمیم: باید در کار فرهنگی، به افراد اهل پذیرش، آرامش و امید داد.

۳۲. از آیه: «وَ إِنْ أَحَدٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ» (توبه/۶)

می فهمیم: باید به مخالفان، فرصت تحقیق و مطالعه و بررسی بدهیم و علاوه بر مهلت، امنیت آنان را نیز تأمین کنیم.

۳۳. از آیه: «حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ» (توبه/۱۲۸)

می فهمیم: سوز و شور، لازمه کار مسئول کار فرهنگی است.

ص: ۷

۳۴. از آیه: «وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الَّذِينَ آمَنُوا» (هود/۲۹)

استفاده می شود: در مسیر کار فرهنگی، نباید برای جلب افراد پرتوقع و اشراف، فقراء و محرومین را از خود دور کنیم.

۳۵. از آیه: «وَلَا تَمُنُّنَ تَشْتَكُثِرُ» (مدثر/۶)

استفاده می شود: مسئول فرهنگی باید خود را از منت گذاردن و فزون طلبی دور کند.

۳۶. از آیه: «قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ» (بقره/۱۱۱)

می فهمیم: باید با مخاطبین، منطقی و استدلالی گفتگو کنیم.

۳۷. از آیه: «فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ» (آل عمران/۱۳۷)

استفاده می شود: باید از تجربه تاریخ بهره گیریم.

۳۸. از آیه: «وَإِنْ مِنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ» (فاطر/۲۴)

استفاده می شود: تاریخ کار فرهنگی، برابر تاریخ زندگی بشر است.

۳۹. از آیه: «وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ» (فصلت/۳۳)

استفاده می شود: دعوت به راه خدا بهترین کارها است.

۴۰. از آیه: «وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا» (مائده/۳۲)

می فهمیم: که ارزش کار فرهنگی روی یک نفر، برابر است با حیات یک جامعه.

نکات ۴۱ تا ۶۰

قرآن و متولیان فرهنگی « نکات ۴۱ تا ۶۰

۴۱. از آیه: «إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ» (فاطر/۱۰)

می فهمیم: اگر سخن ما پاک و دلنشین بود، به هدر نمی رود، بلکه ماندگار است.

۴۲. از آیه: «كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ» (ابراهیم/۱)

استفاده می شود: که نتیجه کار فرهنگی باید نجات مردم از ظلمات به نور باشد.

۴۳. از آیه: «الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ» (احزاب/۳۹)

استفاده می شود: که شهامت و شجاعت شرط لازم برای پذیرش مسئولیت فرهنگی است.

۴۴. از آیه: «الآن خَفَّفَ اللَّهُ عَنْكُمْ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفًا» (انفال/۶۶)

استفاده می شود: باید حالات روحی مردم را در نظر گرفت و دستوری فوق طاقت یا فهم و عقل آنان صادر نکرد.

۴۵. از آیه: «هَذَا رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَا أُحِبُّ الْآفِلِينَ» (انعام/۷۶)

استفاده می شود: در مواردی باید با مردم مماشات کرد و همراه شد تا زمینه پذیرش فراهم شود و سپس به طور قاطع اعلام موضع کرد.

۴۶. از آیه: «وَلِتَسْتَبِينَ سَبِيلُ الْمُجْرِمِينَ» (انعام/۵۵)

می فهمیم: باید راه کج اندیشان را برای مردم تبیین نمود.

۴۷. از آیه: «وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ» (شعراء/۲۱۴)

می فهمیم: کار فرهنگی را باید از نزدیکان شروع کرد.

۴۸. از آیه: «زَوْجَانَهَا لَكِنِّي لَا يَكُونُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَزْوَاجِ أَدْعِيَائِهِمْ» (احزاب/۳۷)

می فهمیم: شکستن خرافات یکی از وظایف کسانی است که کار فرهنگی می کنند.

۴۹. از آیه: «وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ» (بقره/۷۸)

می فهمیم: نباید پایه فکر و عمل ما، حدس و گمان باشد.

۵۰. از آیه: «أَتَعْلَمُونَ أَنَّ صَالِحًا مُرْسَلٌ» (اعراف/۷۵)

می فهمیم: مخافان با ایجاد شک و تردید در میان مردم وسوسه می کنند.

۵۱. از آیه: «الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ» (زمر/۱۸)

می فهمیم: در امور فرهنگی باید انتخاب احسن کرد.

۵۲. از آیه: «لَنُحَرِّقَنَّهُ» (طه/۹۷)

می فهمیم: باید با مراکز انحراف خیز برخورد انقلابی کرد.

۵۳. از آیات: «ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا- لِلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأَتَ نُوحٍ» (تحریم/۱۰) و «وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا- لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ» (تحریم/۱۱)

می فهمیم: در کار فرهنگی باید الگوهای مثبت و منفی را با هم مقایسه کرد.

۵۴. از آیه: «وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ» (قصص/۵۱)

می فهمیم: کار فرهنگی باید تداوم داشته باشد.

۵۵. از آیه: «وَقُرْآنًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ عَلَى النَّاسِ عَلَى مُكْثٍ» (اسراء/۱۰۶)

می فهمیم: کار فرهنگی باید تدریجی باشد.

۵۶. از آیه: «خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ» (مریم/۱۲)

می فهمیم: در کار فرهنگی باید جدی و پیگیر بود.

۵۷. از آیات: «حَقَّ تِلَاوَتُهُ» (بقره/۱۲۱)؛ «حَقَّ جِهَادِهِ» (حج/۷۸)؛ «حَقَّ تُفَاتِهِ» (آل عمران/۱۰۲)

می فهمیم: در انجام هر کاری نهایت درجه عنایت را داشته باشیم و اگر حق آن را نمی توانیم انجام دهیم، لااقل از آنچه در توان داریم کوتاهی نکنیم. «فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ» (تغابن/۱۶)

۵۸. از آیه: «وَالْمُؤَلَّفَهُ قُلُوبُهُمْ» (توبه/۶۰)

می فهمیم: برای کار فرهنگی روی مخالفان، باید ابتدا دل آنان را به دست آورد.

۵۹. از آیه: «مَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً» (توبه/۱۲۲)

می فهمیم: در برنامه ریزی و مدیریت فرهنگی نباید تمام افراد را به یک سو سوق داد، بلکه باید «مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ» را به کار بگیریم.

۶۰. از جمله: «فَلَوْ لَا نَفَرْنَا» (توبه/۱۲۲)

می فهمیم: کارشناسان فرهنگی گاهی باید کوچ و هجرت کنند و نباید در مراکز علمی بمانند.

نکات ۶۱ تا ۸۰

قرآن و متولیان فرهنگی « نکات ۶۱ تا ۸۰

۶۱. از آیه: «وَلْيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ» (توبه/۱۲۲)

می فهمیم: منطقه زادگاه، برای کار فرهنگی اولویت دارد.

۶۲. از آیه: «لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ» (توبه/۱۲۲)

می فهمیم: شناخت مسئول فرهنگی از دین، باید عمیق باشد نه سطحی.

۶۳. از آیه: «قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ» (تحریم/۶)

می فهمیم: خود مسئول فرهنگی و بستگان او در اولویت اند.

۶۴. از آیه: «رَجِعُوا إِلَيْهِمْ» (توبه/۱۲۲)

می فهمیم: نباید منتظر دعوت باشیم، بلکه ما باید به سراغ مردم برویم.

۶۵. از آیه: «وَالَّذِي خَبَثَ لَا يُخْرِجُ إِلَّا نَكِدًا» (اعراف/۵۸)

می فهمیم: «زمین شوره سنبل برنیارد*** در او تخم عمل ضایع نگردان»

۶۶. از آیه: «وَلَا تَسُبُّوا» (انعام/۱۰۸)

می فهمیم: در فرهنگ ما ناسزا نیست، حتی نسبت به مخالفان

۶۷. از آیه: «وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ» (مائده/۵۸)

می فهمیم: در مواردی فریاد و هیاهو لازم است.

۶۸. از آیه: «كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعُرْمِ» (احقاف/۳۵)

می فهمیم: صبر و تحمل لازمه کار فرهنگی است.

۶۹. از آیه: «تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ» (آل عمران/۶۴)

می فهمیم: اگر به تمام اهداف خود دست نیافتیم، از تلاش برای رسیدن به بعضی از آن ها خودداری نکنیم.

۷۰. از آیه: «سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَأَنذَرْتَهُمْ» (بقره/۶)

می فهمیم: انتظار هدایت همه مردم را نباید داشت.

۷۱. از آیه: «فَاسْتَوِ عَلَى سُوْقِهِ» (فتح/۲۹)

می فهمیم: در امور فرهنگی باید روی پای خود بایستیم. مسئولین فرهنگی نباید مانند تاکسی باشند که هر مسافری با پیشنهاد هر مبلغی آن ها را به هر کوچه ای ببرد، باید همچون قطاری باشند که فقط روی خط خودش حرکت می کند و از مسیر خارج نمی شود.

۷۲. از آیات: «يُحْسِنُ بَوْنَ أَنَّهُمْ مُهْتَدُونَ» (اعراف/۳۰) «يُحْسِنُ بَوْنَ أَنَّهُمْ عَلَى شَيْءٍ» (مجادله/۱۸) «يُحْسِنُ بَوْنَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ» (کهف/۱۰۴)

می فهمیم: بسیاری از کارهای ما در دنیای خیال کار است و در واقع سرگرمی است.

۷۳. از آیه: «عَامِلَةٌ نَّاصِبَةٌ تَصْلَى نَارًا حَامِيَةً» (غاشیه/۳ و ۴)

می فهمیم: چه بسا تلاش ها و زحماتی که پایانش دوزخ است، زیرا گرفتار ریا و سمعه و عجب و غرور و منت می شود.

۷۴. از آیه: «وَ كَيْفَ تَكْفُرُونَ وَ أَنْتُمْ تُتْلَى عَلَيْكُمْ آيَاتُ اللَّهِ وَ فِيكُمْ رَسُولُهُ» (آل عمران/۱۰۱)

می فهمیم: راه نجات دو چیز است: مکتب (آیات الله)، رهبر (رسوله) (همان کتاب الله و عترتی) و ما باید در کار فرهنگی مزه مکتب را بچشیم و بچشانیم و نسبت به رهبران آسمانی عاشق شویم و عاشق کنیم.

۷۵. از آیه: «أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ» (کهف/۱۱۰)، «وَ يَمْشِي فِي الْأَسْوَاقِ» (فرقان/۷)، «رَسُولًا مِنْهُمْ» (بقره/۱۲۹)، «فِيهِمْ رَسُولًا» (مؤمنون/۳۲)

می فهمیم: زندگی و مسکن و مرکب مسئولین فرهنگی باید طبیعی باشد، نه سلطنتی و از اینکه ممکن است تحقیر شویم، نترسیم «وَ عِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا» (فرقان/۶۳)

۷۶. از آیه: «لِيُقِيمُوا النَّاسَ بِالْقِسْطِ» (حدید/۲۵)

می فهمیم: کارهای فرهنگی باید موجب حرکت و قیام جامعه شود، نه رکود و جمود. باید ثمره ی «أَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَ الْمِيزَانَ» قیام مردم باشد. در سیمای دین قیام و حرکت نهفته است. نگاه کنید به این آیات:

– «قُمْ فَأَنْذِرْ» (مدثر/۲) – «قِيَامًا لِلنَّاسِ» (مائده/۹۷) – «أَقِيمُوا»

– «قَوَّامِينَ» – «قَائِمًا» – «الْقِيَامَةَ»

– «قِيَمَتَهُ» (بینه/۳) – «لِيُقِيمُوا» (حدید/۲۵) – «اسْتَقَامُوا»

که در همه ی اینها مسئله ی قیام و پایداری نهفته است.

۷۷. از آیه: «لَيْسَ الْبِرُّ أَنْ تُولَّوْا... وَ لَكِنَّ الْبِرَّ» (بقره/۱۷۷)

و از روایت: «لَيْسَ الزُّهْدُ... بَلِ الزُّهْدُ» و «لَيْسَ السُّخَى... بَلِ السُّخَى»

می فهمیم: مسئولین فرهنگی هم روی نقاط مثبت تأکید کنند و هم نقاط منفی را مطرح کنند.

۷۸. از آیه: «سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ» (بقره/۱۴۲)

می فهمیم: باید قبل از طرح شبهه از سوی مخالفان، ما جواب را آماده داشته باشیم.

۷۹. از آیه: «فَبِهْدَاهُمْ أَقْتَدَهُ» (انعام/۹۰)

می فهمیم: باید راه های حق طی شده اولیای خدا را پیروی کنیم و به اسم ابتکار، نوآوری، سنت های خوب دیگران را از بین نبریم.

۸۰. از آیه: «وَ إِذْ قَالَ لُقْمَانُ لِأَبْنِهِ» (لقمان/۱۳)

می فهمیم: نقل کلام خوب از دیگران عیب نیست، خدای خالق از لقمان مخلوق مطلب نقل می کند.

نکات ۸۱ تا ۱۰۰

قرآن و متولیان فرهنگی « نکات ۸۱ تا ۱۰۰

۸۱. از آیه: «وَ تَفَقَّدَ الطَّيْرَ» (نمل/۲۰)

می فهمیم: باید از زیردستان تفقد و احوالپرسی کرد.

۸۲. از آیه: «يُرَكِّبُهُمْ وَيُعَلِّمُهُمُ» (آل عمران/۱۶۴)

می فهمیم: در مسائل فرهنگی تزکیه بر تعلیم مقدم است.

۸۳. از آیه: «تَوَفَّنِي مُسْلِمًا» (یوسف/۱۰۱)

می فهمیم: حتی یوسف ها، باید نگران عاقبت کار خود باشند.

۸۴. از آیه: «فَقَبِضْتُ قَبْضَهُ مِنْ أَثَرِ الرَّسُولِ فَبَدْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلْتُ لِي نَفْسِي» (طه/۹۶)

می فهمیم: اگر هوای نفس با آثار رسول مخلوط شد، انسان را سامری می کند.

۸۵. از آیه: «مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُؤْتِيَهُ اللَّهُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنَّبُوءَةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِي» (آل عمران/۷۹)

می فهمیم: مسئولان فرهنگی نباید کمالات خود را ابزاری برای استثمار دیگران قرار دهند و از آن سوء استفاده کنند.

۸۶. از آیه: «كُونُوا رَبَّائِيِّنَ بِمَا كُنْتُمْ تُعَلِّمُونَ الْكِتَابَ وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُونَ» (آل عمران/۷۹)

می فهمیم: راه ربانی شدن، علم دین و تعلیم و تدریس دائمی کتب آسمانی است. (نه تصوف و چله نشینی)

۸۷. از آیه: «وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَ مَا أُنزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَأَكَلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَ مِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ» (مائده/۶۶)

می فهمیم: اقامه قرآن و کار فرهنگی واقعی، اقتصاد جامعه را نیز رونق می بخشد.

۸۸. از آیه: «يَأْهَلِ الْكِتَابِ لَسْتُمْ عَلَى شَيْءٍ حَتَّى تُقِيمُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَ مَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ» (مائده/۶۸)

می فهمیم: اگر نتیجه کار فرهنگی، اقامه ی قرآن نباشد، کارهای ما پوک و پوچ است.

۸۹. از آیه: «أَدْعُوا إِلَى اللَّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ» (یوسف/۱۰۸)

می فهمیم: کار فرهنگی باید بر اساس بصیرت باشد.

۹۰. از آیه: «آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ» (بقره/۲۸۵)

می فهمیم: مسئولین فرهنگی باید خودشان به آنچه مردم را به آن دعوت می کنند، ایمان داشته باشند.

۹۱. از آیه: «أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ» (شعراء/۲۲۵)

می فهمیم: نباید در هر وادی وارد شویم، بلکه باید راهی را بر اساس عقل و وحی انتخاب کنیم.

۹۲. از آیه: «بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِطُوا بِعِلْمِهِ» (یونس/۳۹)

می فهمیم: اگر به چیزی علم نداریم آن را تکذیب نکنیم.

۹۳. از جمله: «أَنْتَ بِقُرْآنٍ غَيْرِ هَذَا» (یونس/۱۵) و پاسخ پیامبر که فرمود: «مَا يَكُونُ لِي أَنْ أُبَدِّلَهُ مِنْ تَلْقَاءِ نَفْسِي»

می فهمیم: رهبر فکری جامعه نباید تسلیم خواسته های نابجا شود.

۹۴. از آیه: «تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ» (قصص/۸۳)

می فهمیم: کسانی که به نحوی اراده برتری طلبی در زمین دارند در قیامت جایگاهی نخواهند داشت.

۹۵. از آیه: «وَقَتَلَ دَاوُدُ جَالُوتَ وَآتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ» (بقره/۲۵۱)

می فهمیم: الطاف الهی حکیمانه به افراد داده می شود.

۹۶. از آیه: «لَكُمْ دِينُكُمْ وَ لِي دِينِ» (کافرون/۶)

می فهمیم: نباید در برابر درخواست های نابجای مخالفان سازش کنیم.

۹۷. از آیه: «وَأَنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَى» (نجم/۴۳)

می فهمیم: گریه و خنده هردو ابزار مجاز برای کار فرهنگی اند.

۹۸. از آیه: «فَلْيَأْتُوا بِحَدِيثٍ مِثْلِهِ» (طور/۳۴)

می فهمیم: در صحنه فرهنگی گاهی باید مبارزه طلبی کرد.

۹۹. از آیه: «وَإِخْذَرُوهُمْ أَنْ يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ» (مائده/۴۹)

می فهمیم: حتی شخص پیامبر باید مراقب نفوذ فرهنگی دشمن باشد.

۱۰۰. از آیه: «إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا» (زخرف/۲۲،۲۳)

می فهمیم: به نام میراث فرهنگی نباید هر راهی که دیگران رفته اند پیمود.

نکات ۱۰۱ تا ۱۲۰

قرآن و متولیان فرهنگی « نکات ۱۰۱ تا ۱۲۰

۱۰۱. از آیه: «يَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكُذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ» (آل عمران/۷۸)

می فهمیم: دشمنان با آگاهی و برنامه ضربه می زنند.

۱۰۲. از آیه: «آمَنُوا وَاتَّقُوا لَفَتَّخْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ» (اعراف/۹۶)

می فهمیم: سرمایه گذاری روی فکر و فرهنگ بازده اقتصادی دارد.

۱۰۳. از آیه: «لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا» (آل عمران/۱۱۸)

می فهمیم: اولین تهاجم دشمن ضربه فکری است.

۱۰۴. از آیه: «بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ» (اعراف/۱۱۳)

می فهمیم: دشمن تمام نیروهای متخصص خود را از تمام نقاط جمع می کند تا ضربه سنگین تری وارد کند.

۱۰۵. از آیه: «حَتَّى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ» (تکواثر/ ۲)

می فهمیم: خطر آمار زدگی به حدی است که گاهی مردگان را هم شمارش می کنند.

۱۰۶. از آیه: «الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا» (توبه/ ۹۷)

می فهمیم: افراد دور از فرهنگ، گاهی آلت دست کافران و منافقان قرار گرفته و از خود آنان بی منطق تر می شوند.

۱۰۷. از آیه: «مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ» (نساء/ ۴۷)

می فهمیم: باید گفتار و عقائد خوب دیگران را بپذیریم و اقرار کنیم.

۱۰۸. از آیه: «هُؤُلَاءِ بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ» (هود/ ۷۸)

می فهمیم: در مبارزه با منکرات فرهنگی باید ابتدا راه های مجاز و حلال را گسترش دهیم.

۱۰۹. از آیه: «فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَائِي إِلَّا فِرَارًا» (نوح/ ۶)

می فهمیم: در بعضی افراد زمینه پذیرش وجود ندارد، بیش از تکلیف خود را خسته نکنیم.

۱۱۰. از آیه: «بِلِسَانٍ قَوْمِهِ» (ابراهیم/ ۴)

می فهمیم: باید با اخلاق و ادبیات مخاطب آشنا باشیم.

۱۱۱. از آیه: «قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ» (قلم/ ۲۸)

می فهمیم: برای ارشاد باید از همه فرصت ها بهره گرفت.

۱۱۲. از آیه: «إِنَّ تَكْفُرُوا أَنْتُمْ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا فَإِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ» (ابراهیم ۸/)

می فهمیم: دعوت نباید به تملق کشیده شود.

۱۱۳. از آیه: «لَيْلًا وَ نَهَارًا» (نوح ۵/)

استفاده می شود: کار فرهنگی باید دائمی باشد.

۱۱۴. از آیه: «لَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ» (مائده/۴۸،۴۹)

می فهمیم: رهبران فکری نباید تابع هوس های دیگران باشند.

۱۱۵. از آیه: «قَالَ عَلَّمَهَا عِنْدَ رَبِّي» (طه/۵۲)

می فهمیم: از پاسخ دادن به سوال هایی که در جوابش امکان فتنه است باید دوری کرد.

۱۱۶. از آیه: «فَأَنْتَ لَهُ تَصَدَّى» (عبس/۶) و آیه ی: «فَأَنْتَ عَنْهُ تَلَهَّى» (عبس/۱۰)

می فهمیم: برخورد دوگانه با افراد سرشناس و گمنام جامعه ممنوع.

۱۱۷. از آیه: «وَمِنْ قَبْلِهِ كِتَابُ مُوسَى إِمَامًا وَ رَحْمَةً» (احقاف/۱۲)

می فهمیم: باید به پیش کسوتان و کار آنها ارج نهاد.

۱۱۸. از آیه: «لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ» (نساء/۱۷۱)

می فهمیم: از غلو و افراط در امور دینی باید جلوگیری کرد.

۱۱۹. از آیه: «أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرًا» (مومنون/۴۴)

می فهمیم: کار فرهنگی باید پیوسته باشد.

۱۲۰. از آیه: «اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ» (الزمر/۲۳)

می فهمیم: باید ارائه مکتب به نحو احسن باشد.

نکات ۱۲۱ تا ۱۴۰

قرآن و متولیان فرهنگی « نکات ۱۲۱ تا ۱۴۰

۱۲۱. از آیه: «لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَارَى» (نساء/۴۳)

می فهمیم: مبارزه با منکرات باید تدریجی باشد.

۱۲۲. از آیه: «وَمَنْفَعٌ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ» (بقره/۲۱۹)

می فهمیم: ابتدا باید بین منافع و مفساد یک عادت فرهنگی را مقایسه کرد و سپس حکم نمود.

۱۲۳. از آیه: «فَأَقْرُوا مَا نَيْسِرُ» (مزمّل/۲۰)

می فهمیم: باید میزان آمادگی مخاطب را در نظر گرفت.

۱۲۴. از آیه: «تَبَوَّءَا لِقَوْمِكَمَا بِمِصْرَ بِيوتًا» (یونس/۸۷) و از آیه: «وَإِذِ اسْتَسْقَى مُوسَى» (بقره/۶۰)

استفاده می شود: اگر بتوانیم مشکلات مادی مردم را حل کنیم، بستری برای انجام کار فرهنگی خواهد بود.

۱۲۵. از آیه: «فَإِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوا» (احزاب/۵۳)

معلوم می شود: کار فرهنگی باید با زمینه های میهمانی و پذیرایی باشد.

۱۲۶. از آیه: «فَأَقْصِبِ الْقَصَصِ» (اعراف/۱۷۶)

می فهمیم: در کار فرهنگی باید از قصه و تاریخ استفاده کرد.

۱۲۷. از آیه: «فَبَعَثَ اللَّهُ غُرَابًا» (مائده/۳۱)

می فهمیم: می توان برای رشد و حرکت مردم از طبیعت و دنیای حیوانات نیز استفاده نمود.

۱۲۸. از آیه: «لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ» (آل عمران/۱۲۸)

می فهمیم: باید با صداقت بود و بیش از جایگاه و توان خود چیزی را ادعا نکرد.

۱۲۹. از آیه: «تُمْ أَفِيضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ» (بقره/۱۹۹)

می فهمیم: از مردم جدا نشویم و راه و خط ویژه ای برای خودمان باز نکنیم.

۱۳۰. از آیه: «يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ» (بقره/۱۸۵)

می فهمیم: خداوند دین را برای انسان آسان خواسته است.

۱۳۱. از آیه: «فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَب» (شرح/۷)

می فهمیم: در کار فرهنگی بازنشستگی نداریم.

۱۳۲. از آیه: «لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ» (توبه/۳۳)، (فتح/۲۸)، (صف/۹)

می فهمیم: چشم انداز ما به تاریخ امیدبخش است.

۱۳۳. از آیه: «فَأَسْرَهَا يُوسُفُ فِي نَفْسِهِ» (یوسف/۷۷)

می فهمیم: گاهی باید تهمت را شنید و در دل پنهان کرد و به رو نیاورد.

۱۳۴. از آیه: «أَخْرِجُوهُمْ مِنْ قَرْيَتِكُمْ» (اعراف/۸۲)

می فهمیم: گاهی باید بار تبعید را هم چشید.

۱۳۵. از آیه: «إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ» (حجر/۶)

می فهمیم: باید تحقیر را هم شنید.

۱۳۶. از آیه: «لَيْسَ بِي ضَلَالَةٌ» (اعراف/۶۱) «لَيْسَ بِي سَفَاهَةٌ» (اعراف/۶۷)

می فهمیم: پاسخ بی خردان را باید با متانت داد.

۱۳۷. از آیه: «إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ» (هود/۴۶)

می فهمیم: وابستگان اگر در خط حق نباشند باید طرد شوند.

۱۳۸. از آیه: «يَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ» (بقره/۱۰۲)

می فهمیم: شعار «دانستن هر چیز بهتر از ندانستن آن است» غلط است.

۱۳۹. از آیه: «لَا تَسْأَلُوا عَنْ أَشْيَاءَ» (مائده/۱۰۱)

می فهمیم: معارف و مباحث فکری طبقه بندی دارند و طرح هر موضوعی برای هر فردی در هر سنی جایز نیست.

۱۴۰. از آیه: «وَالسَّلَامُ عَلَيَّ مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى» (طه/۴۷)

می فهمیم: به افراد منحرف حتی سلام نباید بکنیم.

نکات ۱۴۱ تا ۱۶۰

قرآن و متولیان فرهنگی « نکات ۱۴۱ تا ۱۶۰

۱۴۱. از آیه: «أَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ» (شعرا/۱۷)

می فهمیم: رهبر فکری باید به فکر نجات مردم از ظلم و ستم باشد.

۱۴۲. از آیه: «لَيْسَ بِأَمَانِيكُمْ وَلَا أَمَانِيَّ أَهْلِ الْكِتَابِ» (نسا/۱۲۳)

می فهمیم: باید در مقابل انتظارات بی جا مقاومت کرد.

۱۴۳. از آیه: «وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ» (بقره / ۱۲۰)

می فهمیم: نباید در فکر راضی کردن همه باشیم.

۱۴۴. از آیه: «هَلْ أَتَّبِعُكَ عَلَىٰ أَنْ تُعَلِّمَ مِنَّمَا عَلَّمْتَ رُشْدًا» (کهف / ۶۶)

می فهمیم: باید به سراغ علمی برویم که در آن رشد باشد.

۱۴۵. از آیه: «فَبِئَتْ أَلَذَىٰ كَفَرًا» (بقره / ۲۵۸)

می فهمیم: منطق و استدلال باید به گونه ای قوی باشد که مخالف ضربه فنی شود.

۱۴۶. از آیه: «قُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا» (احزاب / ۷۰)

استفاده می شود: کار فرهنگی باید محکم و استوار باشد.

۱۴۷. از آیه: «لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَ قُولُوا انظُرْنَا» (بقره / ۱۰۴)

استفاده می شود: از کلماتی استفاده کنیم که دشمن آن را دستاویز قرار ندهد.

۱۴۸. از آیه: «ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ» (قلم / ۱)

می فهمیم: ابزار کار فرهنگی قداست دارد.

۱۴۹. از آیه: «إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ» (بقره / ۱۳۳)

می فهمیم: حتی در آستانه مرگ نباید از کار فرهنگی دست کشید.

۱۵۰. از آیه: «يَا صَاحِبِي السَّجْنِ أَرْبَابٌ مُتَّفَقُونَ» (یوسف / ۳۹)

می فهمیم: برای کار فرهنگی باید با مخاطب محترمانه رفتار کرد.

۱۵۱. از آیه: «وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا» (اسرا / ۱۵)

می فهمیم: بدون کار فرهنگی خداوند کسی را عذاب نمی کند.

۱۵۲. از آیه: «قُمْ فَأَنْذِرْ» (مدثر/ ۲)

می فهمیم: با گوشه گیری و انزوا کاری از پیش برده نمی شود.

۱۵۳. از آیه: «قُمِ اللَّيْلَ إِلَّا قَلِيلًا» (مزمل/ ۲)

می فهمیم: رهبران فکری باید مناجات های شبانه داشته باشند و از دو منبع قرآن و نماز انرژی بگیرند.

۱۵۴. از آیه: «وَمَا كُنْتَ تُتَّخَذُ الْمُضِلِّينَ عَضُدًا» (کهف/ ۵۱)

می فهمیم: نباید در کار فرهنگی از هرکس کمک گرفت.

۱۵۵. از آیه: «مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَنْ يَعْمُرُوا مَسَاجِدَ اللَّهِ» (توبه/ ۱۷)

می فهمیم: در امور دینی نباید از افراد غیر دینی کمک مالی بگیریم.

۱۵۶. از آیه: «دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ» (انفال/ ۲۴)

می فهمیم: حقیقت کار فرهنگی ایجاد یک حیات معنوی در مخاطب است نه انتقال علوم و اصطلاحات.

۱۵۷. از آیه: «فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ» (یس/ ۱۴)

می فهمیم: گاهی باید با اعزام نیروی تازه نفس، نیروهای قبلی را تقویت کرد.

۱۵۸. از آیه: «أَنْ اِعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ» (نحل/ ۳۶)

می فهمیم: محور کار فرهنگی دعوت به یکتاپرستی و مبارزه با طاغوت است.

۱۵۹. از آیه: «وَ تَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَ تَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ» (عصر/ ۳)

می فهمیم: راه نجات از خسارت در کنار ایمان و عمل، کار فرهنگی است.

۱۶۰. از آیه: «إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى» (عنکبوت / ۴۵)

می فهمیم: نماز از مهمترین عوامل کار فرهنگی است.

نکات ۱۶۱ تا ۱۸۰

قرآن و متولیان فرهنگی « نکات ۱۶۱ تا ۱۸۰

۱۶۱. از آیه: «إِنْ أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ مَا اسْتَطَعْتُ» (هود / ۸۸)

می فهمیم: کار فرهنگی زمان و مکان ندارد و تا آخرین رمق باید آن را ادامه داد.

۱۶۲. از آیه: «يَقْتُلُونَ النَّبِيْنَ» (آل عمران / ۲۱)، (بقره / ۶۱)

می فهمیم: انبیایی برای ارشاد، تا مرز شهادت پیش رفته اند.

۱۶۳. از آیه: «لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ» (بقره / ۱۷۷)

می فهمیم: جامعه را باید از مباحث روزمره بی نتیجه بازداشت.

۱۶۴. از آیه: «وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ» (انفال / ۱۷)

می فهمیم: ما ضامن وظیفه هستیم نه نتیجه.

۱۶۵. از آیه: «كَمْ مِنْ فِتْنَةٍ قَلِيلَةٍ» (بقره / ۲۴۹)

می فهمیم: اگر خدا بخواهد کار به ظاهر کوچک، اثرات بزرگی خواهد گذاشت.

۱۶۶. از آیه: «الآنَ حَصْحَصَ الْحَقُّ» (یوسف / ۵۱)

می فهمیم: در همین دنیا پرده ها کنار می رود و چهره های حق و باطل روشن می شود.

۱۶۷. از آیه: «لَا تَقْرُبُوا الصَّلَاةَ وَ أَنْتُمْ سُكَارَى حَتَّى تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ» (نسا/۴۳)

می فهمیم: باید انجام کار فرهنگی براساس آگاهی باشد.

۱۶۸. از آیه: «مَنْ يَأْتِ مِنْكُنَّ بِفَاحِشَةٍ مُّبِينَةٍ يُضَاعَفْ لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ» (احزاب/۳۰)

استفاده می شود: حساب چهره های فرهنگی، دینی از حساب سایر افراد عادی جداست.

۱۶۹. از آیه: «ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ» (فصلت/۳۴)

می فهمیم: در کار فرهنگی باید تهاجم اخلاقی داشت.

۱۷۰. از آیه: «إِنِّي لِعَمَلِكُمْ مِنَ الْقَالِينَ» (شعرا/۱۶۸)

می فهمیم: باید با انحراف بد باشیم نه با منحرف.

۱۷۱. از آیه: «عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ» (توبه/۱۲۸)

می فهمیم: باید رنج و سختی مردم را ما لمس کنیم.

۱۷۲. از آیه: «وَمِنْهُمْ مَنْ يَلْمِزُكَ فِي الصَّدَقَاتِ» (توبه/۵۸)

می فهمیم: دخالت در امور مالی حتی برای پیغمبر هم بستر نیش زبان می شود.

۱۷۳. از آیه: «فَمَا آمَنَ لِمُوسَى إِلَّا ذُرِّيَّتَهُ مِنْ قَوْمِهِ» (یونس/۸۳)

می فهمیم: نسل نو برای کار فرهنگی آمادگی بیشتری دارند.

۱۷۴. از آیه: «اجْعَلْ لَنَا إِلَهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ» (اعراف/۱۳۸)

می فهمیم: محیط در فکر و فرهنگ انسان اثر می کند.

۱۷۵. از آیه: «اذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ» (مریم/۱۶) و آیه: «اذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ» (مریم/۴۱)

می فهمیم: یکی از راه های کار فرهنگی تجلیل از بزرگان است.

۱۷۶. از آیه: «الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ» (حج/۴۱)

می فهمیم: وظیفه حکومت اسلامی کار فرهنگی است.

۱۷۷. از آیه: «كَرَّمْنَا» «فَضَّلْنَا» «نَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي» (حجر/۲۹ و ص/۷۲) «أَحْسَنَ تَقْوِيمٍ» (تین/۴) «إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً» (بقره/۳۰)

می فهمیم: توجه به عظمت و جایگاه انسان انگیزه ای برای اثرپذیری و اثرگذاری است.

۱۷۸. از آیه: «أَأَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمَّي إِلَهَيْنِ» (مائده/۱۱۶)

می فهمیم: در امور فرهنگی باید گاهی به در بگوئیم تا دیوار بشنود.

۱۷۹. از آیه: «فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ» (قریش/۴)

می فهمیم: تأمین نیازهای جدی مردم بستری برای دعوت آنهاست.

۱۸۰. از آیه: «تَبْتَغِي مَرْضَاتَ أَزْوَاجِكَ» (تحریم/۱)

می فهمیم: رهبران فکری نباید تحت تأثیر خواسته های نابجای همسر خود قرار بگیرند.

قرآن و متولیان فرهنگی « نکات ۱۸۱ تا ۲۰۰

۱۸۱. از آیه: «وَأَشْرِكُهُ فِي أَمْرِي» (طه/۳۲)

می فهمیم: برای بعضی امور فرهنگی باید به سراغ همکار برویم.

۱۸۲. از آیه: «وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ» (طه/۱۱۲)

می فهمیم: باید به انگیزه ها توجه شود.

۱۸۳. از آیه: «وَدُّوا لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ» (قلم/۹)

می فهمیم: دیگران علاقه مندند ما را به سازش بکشند.

۱۸۴. از آیه: «آمَنُوا وَجَهَ النَّهَارِ وَكَفَرُوا آخِرَهُ» (آل عمران/۷۲)

می فهمیم: از تاکتیک های فرهنگی دشمن غافل نشویم.

۱۸۵. از آیه: «وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يُهَاجِرُوا مَا لَكُمْ مِنْ وَلَايَتِهِمْ مِنْ شَيْءٍ» (انفال/۷۲)

می فهمیم: نباید به محققین راکد و رفاه طلب بسنده کرد.

۱۸۶. از آیه: «وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا» (نساء/۱۴۱)

می فهمیم: در مدیریت فرهنگی نباید نتیجه آن سلطه کفار شود.

۱۸۷. از آیه: «وَإِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ ... إِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ» (زمر/۴۵)

می فهمیم: در کارهای فرهنگی نباید عناوین پرطمطراق امروزی و غربی، ما را از معارف ناب دینی بازدارد و به آن ها دل خوش کنیم.

۱۸۸. از آیه: «أَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُ» (بقره/۲۵۹)

می فهمیم: رسیدن به یک حقیقت، آن قدر ارزش دارد که باید یک پیامبر صد سال بمیرد و زنده شود، تا نکته ای بفهمد.

۱۸۹. از آیه: «أَحْطْتُ بِمَا لَمْ تُحِطْ بِهِ» (نمل/۲۲)

می فهمیم: ممکن است پرنده ی کوچکی مطلب مهمی را بداند که سلیمان هم از آن بی خبر باشد!

۱۹۰. از آیه: «أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلِيَ وَفَرَادَى» (سبأ/۴۶)

می فهمیم: در قیام برای خدا، منتظر عده و عده نباشیم.

۱۹۱. از آیه: «وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ» (آل عمران/۱۵۹)

می فهمیم: بالاترین عقل ها و علم ها نیز باید مشورت بگیرد.

۱۹۲. از آیه: «يَس، وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ» (یس/۲۱)

می فهمیم: متون فرهنگی باید داراری استواری و استحکام بوده و از حکمت برخوردار باشد.

۱۹۳. از آیه: «مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ» (انفطار/۶) و آیه «اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ» (علق/۳)

می فهمیم: خلقت انسان با صفت کریم الهی همراه است، ولی فرهنگ او با صفت اکرم.

۱۹۴. از جمله: «مُكَلِّبِينَ» (مائده/۴)

می فهمیم: جایگاه آموزش تا آنجاست که اگر سگ هم آموزش دید، شکاری که بیاورد، حلال است.

۱۹۵. از آیه: «كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَّاظٍ» (علق/۶ و ۷)

می فهمیم: انسان نباید هیچگاه خود را مستغنی ببیند و گرنه گرفتار طغیان می شود.

۱۹۶. از آیه: «وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ» (بقره/۲۴۷)

می فهمیم: داشتن علم و دانش شرط لازم و ضروری حاکمان جامعه الهی است.

۱۹۷. از آیه: «وَكَذَلِكَ يَجْتَبِيكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ» (یوسف/۶)

می فهمیم: بعضی علوم هدیه ی ویژه ی الهی است که البته به افراد ویژه داده می شود.

۱۹۸. از آیه: «وَإِذَا قِيلَ انشُرُوا فَانشُرُوا يَرْفَعِ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ» (مجادله/۱۱)

می فهمیم: صاحبان علم دارای درجاتی هستند که باید به احترام آن ها دیگران برپاخشینند.

۱۹۹. از آیه: «كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَضْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ» (ابراهیم/۲۴)

می فهمیم: برکات کار فرهنگی منحصر به زمان خاصی نیست و ثابت و ماندگار است.

۲۰۰. از تقدم: «عَلَّمَ الْإِنْسَانَ» (علق/۵) بر «حَلَقَ الْإِنْسَانَ»

می فهمیم: ارزش کار فرهنگی و آموزش مکتب و شریعت، بیش از کارهای غیر فرهنگی است.

ص: ۳۱

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریان‌های اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می‌نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

